

3. Официальный сайт мастерской Ишигами [электронный ресурс]
<http://www.jnyi.jp/>

Голуб Андрій Анатолійович, асистент
Київський національний університет будівництва і архітектури

**ЗАКОНОДАВСТВО ЄС, США, КАНАДИ, РОСІЇ ТА ЯПОНІЇ ЩОДО
СТВОРЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМИ ПАРКАМИ**

Україна задекларувала бажання стати членом ЄС, але Європейський Союз висуває до країн, що претендують на членство, великий перелік вимог, багато з яких стосуються і природоохоронної сфери. У 2012 році була парафована Угода про асоціацію між Україною та ЄС, а у 2014 році – підписано «політичну» та «економічну» частини даної Угоди. Важливим елементом співпраці у сфері охорони довкілля, як і в багатьох інших сферах, що визначаються Угодою, є поступове наближення законодавства України до політики та законодавства ЄС.

Загалом законодавство Європейського Союзу у природоохоронній сфері має декілька рівнів, найвищим з яких є «загальноєвропейський», виконання законодавчих актів на якому є обов'язковим для всіх країн-членів ЄС і вимагає гармонізувати внутрішнє законодавство кожного з членів із загальноєвропейським. Також у кожній країні на «національному» рівні існує власне законодавство, що враховує особливості фізико-географічного районування. Найнижчим рівнем у даній системі є «регіональний» рівень (табл. 1).

Таблиця 1.

*Законодавство ЄС щодо національних парків
(на прикладі Великої Британії)*

Рівні законодавчих актів	Перелік законодавчих актів
«Загальноєвропейський» рівень - European Legislation	Директива ЄС «Про місце проживання» - EU Habitats Directive (92/43 / ЄЕС), перенесена в законодавство Великобританії в «Положення збереження середовища перебування», 2010 р. (з поправками)
«Національний» рівень - National Legislation	- Закон щодо «Дикої природи і сільській місцевості», 1981р. (з поправками); - Закон «Про сільську місцевість і права на шляхах», 2000р. (з поправками); - Закон «Про природне середовище і сільські громади», 2006р. - Закон «Про захист борсуків», 1992р. - Закон «Про огорожі», 1997р.

<p>«Регіональний» рівень – National and Local Policy and Guidance</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Закон «Про планування політики Уельсу» (глава 5), 2014р. - Закон «Про технічну консультацію», (примітка 5) - «План дій щодо збереження біорізноманіття Великобританії» - «План місцевих дій національного парку щодо збереження біорізноманіття» - «Місцевий план розвитку національного парку» - «Практика в області біорізноманіття та геологічної охорони у плануванні та розвитку»
---	---

У Німеччині на «національному» рівні прийнято окремий Закон «Про національні парки» (1973 р.), який регулює питання створення і функціонування парків на території країни. Даним актом визначено і основні цілі створення – охорона і наукове дослідження ландшафтів, рослин і тварин, навчання і відпочинок населення в тій мірі, яка не шкодить природі [6].

У США для природоохоронного управління в національних парках Конгресом прийнято такі законодавчі ініціативи, як: «Закон про історичні місця» («The Historic Sites Act», 1935 р.), «Закон про систему збереження національної дикої природи» («National Wilderness Preservation System Act», 1964 р.), «Закон про збереження земельного і водного фондів» («Land and Water Conservation Fund Act»), «Закон про збереження історичних пам'яток національного значення» («National Historic Preservation Act»), «Закон про національну політику в сфері екології» («National Environmental Policy Act», 1969р.), «Закон про вимираючі види» («Endangered Species Act», 1973р.) та ін. [2].

Щодо рекреаційних заходів та проблем регулювання туристичних потоків в національних парках США прийнято: «Закон про вивчення парків, парквейв і рекреації» («The Park, Parkway and Recreation Study Act», 1936р.), що уповноважило Національну паркову службу США на співпрацю з іншими урядовими агенціями для створення автотрас та інших об'єктів паркового господарства на рівнях держави, штату і місцевих органів управління; «Закон про систему національних шляхів» («National Trail System Act», 1968р.), який сприяв створенню рекреаційних маршрутних шляхів, доступних для урбанізованих зон; «Закон про національні парки і рекреацію» («National Parks and Recreation Act»), який увів 15 нових об'єктів до паркової системи, в тому числі національну рекреаційну зону в каліфорнійських горах Санта-Моніки.

Щодо Канади, то тут прийнято єдиний Федеральний закон – «Закон щодо канадських національних парків» (Canada National Parks Act), що регулює всі види діяльності рекреаційних територій, в тому числі і національних парків. У Канаді, як і у США, всі природоохоронні та рекреаційні об'єкти підпорядковані єдиній структурі – «Парки Канади» (Parks Canada, also known as the Parks Canada Agency). Вищезазначений закон містить пункти, щодо управління (administration), правил (regulations), виконання (enforcement), злочинів та покарань (offences and punishment) та інші [1].

У Російській Федерації основний закон, що регулює природоохоронну діяльність, має статус федерального і називається «Про особливо охоронювані природні території» (Федеральный Закон “Об особо охраняемых природных территориях”); ним встановлено сім основних видів охоронювальних територій, особливе місце серед яких займають державні природні заповідники та національні парки. Тільки ці дві категорії можуть знаходитись і управлятись виключно державними органами влади, «їх організація - виняткова компетенція Уряду Російської Федерації». За важливістю і, головне, за обсягом розв'язуваних завдань національні парки в системі особливо охоронюваних природних територій Росії займають одне з провідних місць [5].

В Японії у 1931 році був прийнятий Закон «Про національні парки» (National Parks Law), однак у 1957 році були внесені зміни, тепер в системі парків виділяється три різні категорії: національні парки, квазі-національні парки і природні парки префектури. Національні парки, як і квазі-національні, згідно даного закону мають три функціональні зони: 1 – «звичайна зона» (ordinary zone), 2 – «спеціальна зона» (special zone), 3 – «зона морського парку» (marine park zone). «Спеціальні зони» поділяються на чотири види: «спеціальна зона захисту» (special protection zone), спеціальна зона I класу (special zone of Class I), спеціальна зона II класу (special zone of Class II), спеціальна зона III класу (special zone of Class III); всі інші території класифікуються як «звичайні зони», в тому числі і прибережні території, окрім особливо цінних підводних ділянок, які класифікуються як «зона морського парку» [7].

Попередній аналіз законодавчих документів та урядових постанов України, що відображено у спільній статті проф. Панченко Т.Ф. та Голуба А.А. «Значення природоохоронного законодавства для створення та розвитку національних природних парків» [3] свідчить про те, що відносно національних природних парків, регіональних ландшафтних парків, біосферних заповідників та інших об'єктів природно-заповідного фонду, у яких окрім природоохоронної, існує і рекреаційна функція, відсутні законодавчі документи «прямої дії», що враховують містобудівні аспекти організації цих територій. Зокрема, у Законі України «Про природно-заповідний фонд», що є основним документом який регулює діяльність в межах об'єктів природно-заповідного фонду, враховує переважно екологічні аспекти формування національних природних парків і не регламентує розвиток інших сфер господарської діяльності [4].

Узагальнення зарубіжного законодавства дає підстави стверджувати, що на відміну від України, містобудівний підхід відіграє ключову роль при формуванні мережі природно-рекреаційних територій, зокрема національних парків. В багатьох країнах прийнято відповідні закони. Вони визначають основи управління національних парків, містобудівні засади функціонального зонування та планування території, номенклатуру елементів їх благоустрою. Вони є необхідною базою для врахування при розробці українського законодавства містобудівного спрямування.

Список використаних джерел

1. Служба національних парків Канади [Електронний ресурс]/Спосіб доступу: URL: <http://www.pc.gc.ca/eng/pn-np/nt/aulavik/docs/plan2/sec6.aspx>.
2. Служба національних парків США [Електронний ресурс]/Спосіб доступу: URL: <http://www.nps.gov/index.htm>.
3. Панченко Т. Ф. Значення природоохоронного законодавства для створення та розвитку національних природних парків / Т. Ф. Панченко, А. А. Голуб // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник / Відп. Ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2013. – Вип. №34. – С. 317–325.
4. Відомості Верховної Ради України, 1992, N 34, ст.502.// Закон України «Про природно-заповідний фонд України», 16.06.1992, Глава 3, ст. 20, 21.
5. Федеральний Закон Росії «Об особо охраняемых природных территориях». (с изменениями на 3 июля 2016 года), Федеральный закон от 14 марта 1995 года №33-ФЗ.
6. Bavarian forest national park. [Електронний ресурс] / Режим доступу: URL: <http://www.nationalpark-bayerischerwald.de/english/nationalpark/management/index.htm>
7. Ministry of the Environment, Japan [Електронний ресурс]/Спосіб доступу: URL: <https://www.env.go.jp/en/>

Ли Шуань, аспірантка (Китай)

ПРОБЛЕМА СОХРАНЕНИЯ И РЕСТАВРАЦИИ ЕВРОПЕЙСКОГО АРХИТЕКТУРНОГО НАСЛЕДИЯ В КИТАЕ

Проблема сохранения европейского архитектурного наследия в городах Китая является очень актуальной в силу нескольких причин.

Во-первых, это достаточно обширное наследие строилось по европейским строительным технологиям, в европейских стилях и коренным образом отличается от традиционной китайской архитектуры. Вполне закономерно, что при реставрации таких зданий у китайских реставрационных фирм возникают определенные трудности, поэтому они охотно сотрудничают с коллегами-реставраторами из Европы, США и из Украины, которые могут поделиться с ними профессиональным опытом ликвидации аварийного состояния таких объектов. В Украине китайских специалистов заинтересовал опыт украинской реставрационной корпорации “Укрреставрация”, которая в течение семидесяти лет занимается реставрацией исторических объектов в Украине, в том числе и при их перепрофилировании под современные функции.

Вторая причина связана с быстрым темпом роста и развития городов, в которых сосредоточена значительная часть европейского архитектурного наследия. Такие города как Харбин и Циндао – не только основные центры зданий европейского и русского модерна, но прежде всего мегаполисы-миллионники с развитыми отраслями промышленности, с постоянно развивающейся транспортной инфраструктурой. В ряде случаев быстрые темпы урбанистики негативно влияют на степень сохранности исторической